

КОПАН ОЛЕКСІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

*Інститут державного управління та наукових досліджень
з цивільного захисту, доцент кафедри профілактики пожеж
та безпеки життєдіяльності населення, доктор юридичних наук, професор*

МЕЛЬНИК ВЛАДИСЛАВ ІГОРОВИЧ

*Інститут державного управління та наукових досліджень
з цивільного захисту, викладач кафедри профілактики пожеж
та безпеки життєдіяльності населення, кандидат юридичних наук*

ДО ПИТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОЇ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Воєнна безпека України є однією із засадничих умов реалізації права українського народу на самовизначення, збереження держави Україна та забезпечення її сталого розвитку на основі найвищих цінностей демократії, верховенства права, свободи, гідності, безпеки і процвітання громадян усіх національностей. Захист суверенітету і територіальної цілісності України – найважливіша функція держави, справа всього українського народу [1].

Функцією держави, спрямованою на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період є цивільний захист [2].

Цивільний захист є частиною державної політики національної безпеки і державного будівництва, частиною державної системи, її функцією і обов'язком щодо захисту населення і території від небезпек природного, техногенного та воєнного характеру, що реалізуються органом виконавчої влади усіх рівнів, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями (незалежно від форм власності і підпорядкування), та населенням.

Єдина державна система цивільного захисту (далі – ЄДС ЦЗ) – сукупність органів управління, сил і засобів центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, виконавчих органів рад, підприємств, установ та організацій, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту. Основною метою функціонування ЄДС ЦЗ є забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту у мирний час та в особливий період [3].

Питання, пов'язані з забезпеченням цивільного захисту, становлять предмет теоретико-управлінських досліджень. Основи управління у сфері цивільного захисту одержали найбільший розвиток і чіткість системних понять, зокрема науки державного управління, завданням

якої є, по-перше, охорона громадського порядку і цивільного захисту, а по-друге, державне сприяння населенню щодо задоволення потреби жити у безпечовому середовищі шляхом проведення державних заходів.

Розглядаючи питання державного управління у сфері цивільного захисту, необхідно звернутись до невирішених питань щодо функціонування ЄДС ЦЗ. Варто зазначити, що окремі методи реалізації заходів цивільного захисту наразі є недовіреними і потребують реформування системи цивільного захисту. На невідповідності існуючого стану державної системи цивільного захисту викликам сьогодення наголошувалося у прийнятих протягом останніх років документах щодо розвитку системи забезпечення національної безпеки України, зокрема Законі України «Про національну безпеку України» [4]; Стратегії національної безпеки України [5]; Стратегії воєнної безпеки України [1]. Особливо гостро це питання постало в умовах воєнного стану.

З введенням воєнного стану в Україні Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 р. № 179-р «Про організацію функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану» ЄДС ЦЗ приведена у готовність до виконання завдань за призначенням в умовах воєнного стану [6].

Також Постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 2022 р. № 545 «Про внесення зміни до Положення про єдину державну систему цивільного захисту» [7] Положення про єдину державну систему цивільного захисту доповнено новим пунктом, що визначає додаткові завдання у відбудовний період в країні.

Підсумовуючи, зазначимо, що в умовах воєнного стану функціонування ЄДС ЦЗ має свої особливості, що продиктовано вимогами часу. З метою оптимізації функціонування ЄДС ЦЗ передбачено внесення змін до чинних нормативно-правових актів, які регулюють питання здійснення заходів цивільного захисту в державі.

Рівень національної безпеки не може бути достатнім, якщо в загальнодержавному масштабі не буде вирішено завдання захисту населення, об'єктів економіки, національного надбання від надзвичайних ситуацій техногенного, природного або іншого характеру.

Список використаних джерел:

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» Указ Президента України від 5 берез. 2021 р № 121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>
2. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 2 жовт. 2012 р. № 5403-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
3. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січ. 2014 р. № 11. Редакція від 13 трав. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>

4. Про національну безпеку України: Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14 верес. 2020 р. № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
6. Про організацію функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лют. 2022 р. № 179-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-organizaciyu-funkcionuvannya-yedinoyi-derzhavnoyi-sistemi-civilnogo-zahistu-v-umovah-voennogo-stanu-179-240222>
7. Про внесення зміни до Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 трав. 2022 р. № 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2022-%D0%BF#Text>

Ключові слова: національна безпека, воєнна безпека, воєнний стан, цивільний захист, єдина державна система цивільного захисту.

Key words: national security, military security, martial law, civil protection, unified state system of civil protection.

КОТКОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР СТАНІСЛАВОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
в. о. завідувача кафедри соціально-політичних та економічних дисциплін
Криворізького факультету, доктор економічних наук, доцент*

ПОРЯДОК ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗМІЩЕННЯ В УКРАЇНІ ВІЙСЬКОВИХ ОБЛІГАЦІЙ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Повномасштабна війна в Україні, яку розв'язала росія потрясла весь культурний світ. Співдружність українського народу та допомога країн-партнерів допомагає протистояти в цей важкий для України час. Крім військової складової, війна потребує реорганізації всіх напрямків економічного, внутрішнього та зовнішнього політичного життя, щоб надати противнику потужний опір на всіх фронтах. Напрямі і пріоритети зміщуються на забезпечення держави до захисту від збройної агресії та вирішення хвилі гуманітарних проблем, спричинених війною. Це величезні позапланові кошти, які змушують шукати додаткові джерела фінансування бюджетів усіх рівнів.

Військові облігації – це фактично різновид більш відомих широкому загалу облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП). З точки зору Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» – це «цінні папери, що розміщуються виключно на внутрішніх ринках капіталу і підтверджують зобов'язання України щодо відшкодування пред'явникам цих облігацій їхньої номінальної вартості з виплатою доходу відповідно до умов розміщення» [1]. Іншими словами, держава